

Список источников:

1. Онгарбаев Т.А., Даленов Ш.Д., Адайбаев Ж.Ж. Пути повышения молочной продуктивности на крупных фермах. - Вестник сельскохозяйственной науки Казахстана, 2006. - №10 - С. 37-40.
2. Каримов Ж.К. Продуктивные качества и биологические особенности бурой лавтийской породы и ее помесей в Казахстане: автореф... дис. на соискание ученой степени д.с./х. наук. - Алма-Ата, 1988. - 21 с.
3. Даленов Ш.Д. Селекционно-генетические методы и технологические приемы повышения молочной продуктивности коров молочных пород в Казахстане: автореф... доктор.дис. – Алматы, 1999. - 7 с.
4. Алимжанова Л.В., Алимжанов Б.О., Беккожин А.Ж. Экономическая эффективность использования голштинизированного скота для производства молока. //Экономические и социальные проблемы преобразования аграрного сектора. Материалы межреспубликанской конференции. Акмола, 1993, с.82-84.

ЗОВНІШНОЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ: ЕФЕКТИВНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Інь Вей (Китай)

Науковий керівник – к. екон. н., доцент Кудрявцев В.М.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

м. Харків, Україна

Лідерство країн на міжнародній арені нині базується на розвитку експорту високотехнологічної продукції. Незважаючи на те, що Україна має високий ресурсний потенціал, зберігається тенденція сировинної орієнтації експорту, низької конкурентоспроможності вітчизняних компаній на зовнішніх ринках, досить слабкого курсу національної валюти.

Також для України протягом останніх років характерні неконтрольований відтік природних ресурсів, незахищених технологій, витік капіталу, зростання спекулятивних операцій на фондовому ринку. Все це не тільки є наслідком кризових процесів, а й багато в чому визначається ефективністю механізму забезпечення зовнішньоекономічної безпеки, використання якого за нових економічних умов не приносить очікуваного результату.

Удосконалення механізму забезпечення зовнішньоекономічної безпеки України є найважливішою умовою сталого розвитку держави та підтримання авторитету України на міжнародному рівні.

Питання формування та вдосконалення механізму забезпечення зовнішньоекономічної безпеки представлені в роботах українських вчених: О. Барановського, В. Геєца, О. Груніна, Г. Дарнопіха, В. Захарченка, Є. Іванова, В. Картавцева, О. Новікової, Г. Пастернак-Таранушенко, В. Сенчагова, Н. Сергієнко, а також зарубіжних В. Ойкена, І. Шумперт, Я. Корнаї, Т. Бельських, В. Варнавського, Л. Іщенко, Т. Кураєва, А. Спартака та ін [1].

Метою дослідження є розгляд механізму забезпечення зовнішньоекономічної безпеки України в умовах її інтеграції у світове господарство та розробка пропозицій щодо його вдосконалення.

Забезпечення зовнішньоекономічної безпеки – це процес досягнення стійкого до зовнішніх та внутрішніх загроз стану задоволеності інтересів держави у зовнішньоекономічній сфері господарської діяльності, які гарантують зростання рівня та якості життя її населення.

Механізм забезпечення зовнішньоекономічної безпеки - сукупність організаційних структур, методів, способів та прийомів, а також правових норм, що використовуються для досягнення стійкого до зовнішніх та внутрішніх загроз стану задоволеності інтересів держави у зовнішньоекономічній сфері господарської діяльності, гарантує зростання рівня та якості життя її населення.

Механізм забезпечення зовнішньоекономічної безпеки повинен базуватися на взаємопов'язаній сукупності трьох складових:

- механізм керування;
- механізм забезпечення оптимальних організаційних умов функціонування;
- механізм діагностики та оцінки ступеня безпеки.

Формування ефективного механізму забезпечення зовнішньоекономічної безпеки відбувається у кілька етапів:

1. Визначення інтересів зовнішньоекономічної безпеки, що виникають і модифікуються під впливом різних загроз;
2. Визначення параметрів зовнішньоекономічної безпеки, їх порогових значень;
3. Моніторинг показників зовнішньоекономічної безпеки;
4. Розробка стратегії зовнішньоекономічної безпеки країни; що містить конкретні цілі та завдання зовнішньоекономічної безпеки;
5. Розробка правових норм зовнішньоекономічної безпеки;
6. Формування організаційних структур та наділення їх відповідальністю та повноваженнями;
7. Оцінка ефективності державної політики у сфері зовнішньоекономічної безпеки.

Базовим етапом формування механізму забезпечення зовнішньоекономічної безпеки є визначення інтересів та загроз зовнішньоекономічної безпеки, без яких існування цієї системи вважається неможливим. Звідси виникає питання, які інтереси переслідує багатонаціональний народ нашої країни та загрози можуть вплинути на їхнє задоволення.

Інтереси зовнішньоекономічної безпеки мають розглядатися безпосередньо разом із загрозами зовнішньоекономічної безпеки, що відповідає вимогам системного аналізу. Повний перелік державних інтересів у сфері зовнішньої економіки має бути підданий ранжируванню, кожній меті має бути присвоєно свій коефіцієнт пріоритету. Пріоритет тієї чи іншої мети залежить від ступеня та характеру зовнішніх загроз.

Загрози при цьому слід розглядати як сукупність факторів та умов, що становлять небезпеку для сталого функціонування національної економіки держави [2].

Незважаючи на те, що характер загроз зовнішньої економіки України змінюється відповідно до історичної доби, самі загрози існують завжди. Як основні зовнішні загрози економіці держави в даний час прийнято виділяти такі:

- висока зовнішня заборгованість;
- сировинна орієнтація експорту;
- невисокі обсяги зовнішньоторговельного обороту України, особливо у галузі продукції обробної промисловості;
- зниження інвестиційної, інноваційної активності та науково-технічного потенціалу;
- відтік капіталу, дестабілізація валютно-фінансової системи;
- зростаючий обсяг міжнародного переливу капіталу, ініційований транснаціональними компаніями та залежність від нього національних економік;
- недосконалість нормативно-правової бази у галузі міжнародного співробітництва, високі ризики;
- Вплив негативних наслідків глобалізації та світових криз.

У світовій практиці параметри кризових порогів економіки використовуються досить широко. Ці терміни вперше введено у науковий обіг українськими вченими, які намагалися оцінити результати українських реформ у першій половині 90-х років. Велика група вчених спробувала визначити їх з прикладу найважливіших галузей економіки. С. Глазьева була спроба «вибудувати» показники економічної безпеки в системі порогових значень, на основі якої можна було б розраховувати рівень економічної безпеки на певний період [3].

Зразковий перелік показників для визначення критеріїв та параметрів економічної безпеки України було запропоновано експертами Міністерства економічного розвитку та торгівлі України [4]. Чітко необхідність розробки та законодавчого закріплення порогових значень економічної безпеки обґрунтував

колектив авторів за редакцією В. Сенчагова. Разом з тим аналіз параметрів, що пропонуються сучасними вченими для аналізу економічної безпеки держави, здатний охарактеризувати економіку країни ізольовану від світового господарства. Практично не враховуються показники, здатні відобразити зовнішньоекономічну безпеку держави, наприклад, диверсифікацію зовнішніх ринків, обсяги зовнішнього боргу до експорту тощо.

За традицією, порогові значення даних параметрів слід формувати виходячи з аналогічних показників провідних країн світу, а також з показників України в різні її історичні періоди. Разом з тим, недостатня розробленість параметрів оцінки зовнішньоекономічної безпеки як важливого елемента механізму забезпечення зовнішньоекономічної безпеки змушують сформулювати рекомендації щодо його вдосконалення.

Відсутність зовнішньоекономічної стратегії значно ускладнює ефективну інтеграцію нашої країни у систему світового господарства, що не дозволяє повною мірою використовувати переваги зовнішньоекономічної діяльності для зміцнення конкурентоспроможності та забезпечення стійко високих темпів економічного зростання.

Насамперед, стратегія зовнішньоекономічної безпеки має містити мети її забезпечення, тобто має визначати властивості системи зовнішньоекономічної безпеки країни. Цілі зовнішньоекономічної безпеки повинні відповідати основним принципам формування цілей, загальноновизнаним в економічній науці, а саме: точність визначення, вимірність, досяжність, реалістичність, визначеність у часі.

Наслідком цього багато в чому є неефективність формування вітчизняних організаційних структур, що беруть участь у процесі забезпечення зовнішньоекономічної безпеки, наділення їх відповідальністю та повноваженнями, які виражаються у штучному збільшенні управлінського апарату та відсутності чіткого поділу відповідальності та повноважень між державними органами.

Удосконалення механізму забезпечення зовнішньоекономічної безпеки має ґрунтуватися на реалізації комплексу заходів, спрямованих на інерційну та інноваційну диверсифікацію вітчизняного експорту, забезпечення стабільності курсу гривні, ефективне управління стратегічними державними фондами, а також освоєння одного з найперспективніших світових ринків – ринку об'єктів інтелектуальної.

До таких заходів можна віднести створення ефективної системи аналізу зовнішніх ринків на державному рівні, створення ефективно функціонуючої системи організаційної та інформаційно-консультаційної державної підтримки експорту, активізацію митної політики з метою більшого використання її регулятивної, а не фіскальної функції.

Список джерел:

1. Барановський О. І. Фінансова безпека / О. І. Барановський. – К. : Фенікс, 1999. – 338 с.
2. Губський Б. В. Економічна безпека України: методологія виміру, стан і стратегія забезпечення / Б. В. Губський. – К. : ДП «Укрархбудінформ», 2001. – 121 с.
3. Пастернак-Таранушенко Г. Економічна безпека держави. Статика процесу забезпечення : підруч. для держ. службовців, науковців, студентів і аспірантів вищих навч. закл. економіч. профілю / Г. Пастернак-Таранушенко. – К. : «Кондор», 2002. – 302 с.
4. Методичні рекомендації щодо оцінки рівня економічної безпеки України / [НІПМБ за ред. А. І. Сухорукова]. – К. 2003, – 64 с.

ПРО ОСОБЛИВОСТІ ПРОСУВАННЯ ПОСЛУГ СТРАХУВАННЯ РИЗИКІВ ПРИРОДНИХ КАТАСТРОФ У КРАЇНАХ З СТРАХОВИМ РИНКОМ, ЩО РОЗВИВАЄТЬСЯ

Лі Тяньлунь (Китай)

Науковий керівник – к. екон. н., доцент Кудрявцева О.В.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

м. Харків, Україна

Інститут страхування ризиків природних катастроф в даний час представлений в багатьох країнах світу системою особистого страхування (колективні та індивідуальні поліси страхування життя та здоров'я, страхування